

прогалинах росте тонконіг бульбастий (*Poa bulbosa*), тюльпан Шренка (*Tulipa schrenkii*), мох тортула піскова (*Tortella inklinata*), полин австрійський (*Artemisia austriaca*), на більш солонцюватих ґрунтах – камфоросма (*Camphorosma*), на засолених ґрунтах – лишайник кладонія (*Cladonia convoluta*).

З 1960 р. Скадовське лісництво висаджує на острові дерево-чагарникові породи, з яких більш-менш прижилися і ростуть лише деякі: лох вузьколистий (*Elaeagnus angustifolia*), лох сріблястий (*Elaeagnus argentea*), тамарикс галузистий (*Tamarix ramosissima*), в'яз низький (*Ulmus pumila*), тополя чорна (*Populus nigra*), біля прісних водойм зустрічається верба гостролиста (*Salix acutifolia*), подекуди зустрічається біла акація (*Robinia pseudoacacia*). Висаджували на острові також сосну (*Pinus sylvestris*), її насадження в 5 га існувало до 1978 р., коли взимку дерева були об'їдені оленями.

Отже, таке видове різноманіття рослин дає підставу для обрання острова Джарилгач для проведення виїзної практики з біології.

МІСЦЕ ФІЗИКИ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ У ДОСЛІДНИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Горіна О.М. (м. Львів)

Дослідницький університет – національний вищий навчальний заклад, що має вагомі наукові здобутки, проводить дослідницьку та інноваційну діяльність, забезпечує інтеграцію освіти та науки з виробництвом, бере участь у реалізації міжнародних проектів і програм.

Високий статус дослідницького університету передбачає вирішення нових завдань в навчальній, науковій, інноваційній та міжнародній діяльності. Зокрема, одним із основних завдань дослідницького університету в навчальній діяльності є “забезпечення участі студентів у здійсненні наукових і науково-технічних досліджень та впровадженні в практику результатів досліджень як необхідної складової навчального процесу” [1].

Університет “Львівська політехніка” увійшов до переліку українських вузів, що отримали статус самоврядного дослідницького національного вузу. Освітньо-професійна програма підготовки магістрів у “Львівській політехніці” включає фундаментальну, гуманітарну, соціально-економічну, психолого-педагогічну, спеціальну та науково-практичну підготовку.

Однак, вимога статуту дослідницького університету, щодо запровадження підготовки магістрів шляхом тісної інтеграції наукової діяльності з навчальним процесом із забезпеченням поглибленої фундаментальної складової як у навчанні, так і в наукових дослідженнях, не завжди виконується на практиці на належному рівні. На це є ряд причин. Одну із можливих – вбачаємо у відсутності викладання курсу фізики при підготовці магістрів дослідницького університету.

Курс загальної фізики в університеті входить в навчальний план освітнього рівня – базова вища освіта (бакалаврат) і читається студентам від одного до трьох семестрів. Він містить обсяг фізичних знань, що виступають фундаментом базових моделей природознавства, охоплюють основні теорії і поняття сучасної фізики, є підґрунтям для інтелектуального розвитку, формування наукового мислення студентів, створення у них цілісного уявлення про будову і закономірності навколишнього світу.

Однак, курс фізики для бакалаврів має свої закономірності: він спроектований на середнього студента; приховує широкі міжпредметні зв'язки фізики з іншими навчальними дисциплінами; не використовує в повній мірі професійно спрямованого викладання теоретичного матеріалу на лекційних, практичних та лабораторних заняттях.

Відповідно до пунктів Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту), магістр повинен бути підготовлений до наукової, викладацької, професійної та соціальної діяльності; вільно і досконало володіти державною українською мовою; вміти спілкуватися іноземними мовами; знати основи української та світової культури, постійно прагнути до свого духовного, професійного і фізичного удосконалення [2]. Але до основних вимог підготовки магістрів дослідницького університету необхідно віднести поглиблену наукову та професійну підготовку.

Саме тому, не зважаючи на напрямки підготовки магістрів дослідницького університету, доцільно в магістерські програми ввести диференційований курс фізики – професійно зорієнтований блок, виділений із загального курсу фізики. Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу диференційованого курсу фізики сприятиме виконанню основних вимог підготовки магістрів, зокрема, оволодінню магістрами професійно-спрямованих дисциплін; формуванню конкретних функцій наукової, дослідницької, інноваційної та практичної діяльності; забезпеченню конкурентноздатності на ринку праці.

Література

1. Про затвердження Положення про дослідницький університет” (Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. № 163).
2. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) (Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998р. № 65).

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ЛЕКЦІЙ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ

Грицай Н.Б. (м. Рівне)

Реформування системи вищої освіти з огляду на процеси євроінтеграції, впровадження особистісно орієнтованої парадигми у навчально-виховний процес загальноосвітньої та вищої школи вимагає вдосконалення форм і методів навчання студентів ВНЗ.

Ще з часів Стародавньої Греції і Риму застосовувалася така форма організації навчання, як лекція. І лише у XIX столітті почали застосовуватись лабораторні та практичні заняття. У сучасній дидактиці лекцію розглядають і як форму навчання, і як метод.

Методика проведення лекцій детально описана у підручниках і навчальних посібниках з педагогіки вищої школи й окремих методик [1; 2; 4; 5; 6; 8]. Проте лекції з різних дисциплін мають свою специфіку. Особливо це стосується методики навчання біології, адже в цьому випадку лекції передбачають подвійну мету: ознайомлення студентів з навчальним матеріалом та формування їхньої методичної культури.

Серед наукових праць з цієї проблеми варто відзначити наукову працю Я. Фруктової [7], у якій вказано місце інтерактивної лекції в методиці навчання біології, а також дисертаційне дослідження Л. Орлової [3], у якому запропоновано тематику лекційних занять з методики навчання біології, засоби наочності до них, а також розроблено проблемні запитання і завдання до лекцій.

Метою нашого дослідження є окреслення засобів удосконалення методики проведення традиційної лекції.

Науковці визначають низку типових недоліків лекції як форми організації навчання: пасивність студентів, „привласнення” чужих поглядів, відсутність індивідуального та диференційованого підходу, критичного аналізу інформації та ін. [1; 2; 4; 5; 6; 8]. Тому важливим завданням для педагогів є удосконалення традиційної лекції шляхом активізації пізнавальної діяльності студентів у